Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodyka badań terenowych - wykład , PG_00200180		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Łukasz Pospieszny	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Łukasz Pospieszny	

Formy zajęć						
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy				
Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	
	Celem wykładu jest przygotowanie studentów do odbycia praktyk wykopaliskowych i przyszłej pracy. Obejmuje on teoretyczną wiedzę o rodzajach badań terenowych i historii ich rozwoju ze szczególnym naciskiem na badania wykopaliskowe: metodach ich prowadzenia i postępowaniu od momentu przygotowań do pełnej realizacji.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_K03] Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego w zakresie edukacji i promocji dziedzictwa archeologicznego	Wykazuje otwartość na kooperację z różnymi grupami społecznymi w celu rozpowszechniania wartościowej wiedzy archeologicznej i promocji ochrony dziedzictwa archeologicznego, wykazuje gotowość do inicjowania takich działań.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ARCHL3_K04] Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego w zakresie ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym	Wykazuje otwartość na kooperację z różnymi grupami społecznymi w celu rozpowszechniania wartościowej wiedzy archeologicznej i promocji ochrony dziedzictwa archeologicznego, wykazuje gotowość do inicjowania takich działań.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ARCHL3_K05] Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Ma świadomość wagi prowadzenia badań terenowych w sposób optymalny pod względem merytorycznym i ekonomicznym.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ARCHL3_W06] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie, metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa	Zna najważniejsze metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologii polowej, rozumie kontekst ich stosowania.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi samodzielnie planować i organizować pracę związaną z realizacją zadań z metodyki badań terenowych.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_K06] Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu archeologa	Ma świadomość problemów etycznych związanych z prowadzeniem badań terenowych, zdaje sobie sprawę z własnej odpowiedzialności za postrzeganie zawodu archeologa.	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[ARCHL3_W08] Zna i rozumie ekonomiczne, prawne, etyczne uwarunkowania działalności zawodowej związanej z archeologią, w tym podstawowe zasady ochrony własności przemysłowej oraz prawa autorskiego, jak również społeczne i cywilizacyjne uwarunkowania ochrony i wykorzystania dziedzictwa archeologicznego	Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne oraz etyczne uwarunkowania badań terenowych archeologii.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[ARCHL3_W04] Zna główne kierunki badań archeologicznych, takich, jak archeologia procesualna, kognitywna, kontekstualna, gender studies	Zna różne kierunki badań archeologicznych i ich wpływ na metodykę badań terenowych, zna historię rozwoju badań archeologicznych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Badania archeologiczne i rodzaje stanowisk Prospekcja przedwykopaliskowa i metody rozpoznania archeologicznego Archeologia lotnicza na przykładzie wybranych stanowisk Zastosowanie metod geofizycznych w badaniach archeologicznych na przykładzie wybranych stanowisk Działania formalno-prawne przed przystąpieniem do badań archeologicznych Logistyka badań terenowych Zastosowanie metod geodezyjnych w archeologii terenowej Bezpieczeństwo i higiena pracy na stanowisku archeologicznym Techniki eksploracji Zasady zabezpieczenia i transportu zabytków w trakcie badań terenowych Zasady stratygrafii archeologicznej Zasady wykonywania i standardy dokumentacji archeologicznej Cyfrowe techniki dokumntacji Problem nielegalnej eksploracji stanowisk i stosowania wykrywaczy metali Specyfika badań w trakcie inwestycji liniowych Specyfika badań ośrodków staromiejskich Specyfika badań podwodnych
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wstęp do archeologii i podstawowa wiedza o specyfice terenowej pracy archeologa.
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin pisemny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Barker P. 1994 Techniki wykopalisk archeologicznych, Warszawa. Harris E. 1989 Zasady stratygrafii archeologicznej, Warszawa. Roskams S. 2001 Excavation, Cambridge Manuals in Archaeology, Cambridge University Press. Renfrew C., Bahn P. 2002 Archeologia. Teorie, metody, praktyka, Warszawa. Drewett P. 2011 Field Archaeology: An Introduction, 2nd ed., Routledge. Carver M., Hummler M. 2025 Archaeological Investigation, 2nd ed., Routledge.
	Uzupełniająca lista lektur	Hołubowicz W. 1948 Studia nad metodami badań warstw kulturowych w prehistorii polskiej, Toruń. Kobyliński Z. (red.) 1999 Metodyka ratowniczych badań archeologicznych, Warszawa. Gaffney C., Gater J. 2003 Revealing the Buried Past: Geophysics for Archaeologists, Tempus. Misiewicz K. 2006 Geofizyka archeologiczna, Warszawa. Goldberg P., Macphail R. I. 2006. Practical and Theoretical Geoarchaeology, Blackwell. Bowens A. red. 2009. Underwater Archaeology: The NAS Guide to Principles and Practice, 2nd ed., Wiley-Blackwell. Conyers L. B. 2013 Ground-Penetrating Radar for Archaeology, 3rd ed., AltaMira Press. Banaszek Ł. 2015. Przeszłe krajobrazy w chmurze punktów, Poznań. Gillings M., Hacıgüzeller P., Lock G. red. 2020. Archaeological Spatial Analysis: A Methodological Guide, Routledge. Bennett R., Cowley D. red. 2025. Guidelines for the Use of Airborne Laser Scanning / LiDAR in Archaeology, EAC Guidelines 10. NID, Standardy prowadzenia badań archeologicznych. Część 2. Badania inwazyjne lądowe. CIfA. Standards and guidance – zwłaszcza: field evaluation, excavation, watching brief / monitoring and recording. Museum of London Archaeology Service. 1994. Archaeological Site Manual, 3rd ed.
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Badania ratownicze a badania ratunkowe Nieinwazyjne metody prospekcji archeologicznej Co to jest numeryczny model terenu Jakie są rodzaj wyróżników archeologicznych Podstawowe rodzaje dokumentacji archeologicznej Zasady stratygrafii archeologicznej Zasady fotografii archeologicznej Zasady rysunku archeologicznego Schemat przeprowadzenia badań wykopaliskowych Zasady eksploracji Podstawowe akty prawne regulujące kwestie związane z prowadzeniem badań archeologicznych w Polsce
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.